

KEGYELETI, EMLÉKEZŐ ÉS TUDOMÁNYOS KONFERENCIA A KÖRÖSMEZŐ – KAMENYEC-PODOLSZKIJ-I DEPORTÁLÁS 70. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁVAL

Szervezi: Wesley János Lelkészképző Főiskola Soá és Kereszténység Kutatóintézete

Időpont: 2011. október 12-13.

Helyszín: A főiskola épülete: Budapest, VIII. ker., Dankó u. 11.

A konferencia honlapja: <http://korosmezokam.atw.hu/>*

A konferencia termében korabeli dokumentum-illusztrációkat helyezünk el.**

PROGRAM(tervezet)***

12-ÉN, SZERDÁN

11.00—11.10: A konferenciáról; köszöntések (Majsai Tamás, a WJLF dékánja)

11.10—11.30: Megnyitó (Iványi Gábor rektor, a MET elnöke)

DÉLELŐTTI SESSIO

Elnököl: Szita Szabolcs (egyetemi tanár, a Holokauszt Emlékközpont ügyvezető igazgatója)

11.30—12.20: A konferencia megnyitó előadása: RANDOLPH L. BRAHAM (*Professor Emeritus and Director of the Rosenthal Institute for Holocaust Studies*): Reflections on the Holocaust. (Tolmácsol: Sellei Iván)

12.20—12.35: Kérdések, hozzászólások

12.35—12.55: KARSAI LÁSZLÓ (egyetemi tanár): "Nemzetgyalázók, valutacsempészek, fajgyalázók" – zsidók a m. kir. Büntetőtörvénytörvény előtt, 1942-1943

12.55—13.10: Kérdések, hozzászólások

13.10—13.50: EISEN, GEORGE (*Executive Director for International Education, Nazareth College, Rochester*): Putting Voices and Faces to Atrocity: Memories and Reflections on Kamenets Podolsk. (Tolmácsol: Sellei Iván)

13.50—14.05: Kérdések, hozzászólások

FŐHAJTÁS

14.30—: Koszorúzás és gyertyaelhelyezés a deportálás toloncállomásaként szolgáló Rumbach Sebestyén utcai zsinagóga bejárata mellett 15 évvel ezelőtt elhelyezett emléktáblánál. (Indulás autóbusszal: 14.10.)

15.15—: Emléktábla-avatás a deportálás toloncállomásaként szolgáló a Páva utcai zsinagógánál az alábbi felirattal: "AZ 1941-ES DEPORTÁLÁS 70. ÉVFORDULÓJÁRA EMLÉKEZVE. 1941 nyarán a magyar hatóságok mintegy tizennyolcezer hazánkban élő zsidó testvérünket telepítették ki Körösmező határállomáson keresztül az ukrajnai hadművelési területekre. A deportáltakra a legszörnyűbb sors Kamenyec-Podolszkijban és Stanislauban várt, ahol sok ezren váltak az augusztus 27-28-i és az október 12-13-i tömeggyilkosságok áldozataivá. A kitoloncolásra ítélték egyik budapesti gyűjtőállomása a Páva utcai

zsinagógánál volt. Nem feledjük őket, legyen áldott az emlékük! Állította a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség és a Wesley János Lelkészképző Főiskola Theológus és Lelkész Szak. 2011".

A befogadó intézmény nevében beszédet mond *Szita Szabolcs*, a Holokauszt Emlékközpont ügyvezető igazgatója, az átadó intézmények nevében pedig *Iványi Gábor*, a WJLF rektora és a MET elnöke. Az ökumenikus igeliturgiát vezeti: [...]. A deportálás korabeli dokumentumaiból felolvasták: Kézdi György színművész.

DÉLUTÁNI SESSIO

Elnököl: Nagy Péter Tibor (*egyetemi tanár, WJLF*)

16.15—16.35: FROJIMOVICS KINGA (*Yad Vashem Kutatóintézet*): Magyarországi deportáltak a galíciai gettókból (1941-1942-ben)

16.35—16.50: *Kérdések, hozzászólások*

16.50—17.10: GELLÉRT ÁDÁM (*nemzetközi jogász; Holokauszt Emlékközpont, Kőrösmező 1941 Kutatócsoport*): A deportálások megszervezése és lebonyolítása a KEOKH iratok tükrében (1941. július-augusztus)

17.10—17.25: *Kérdések, hozzászólások*

17.25—17.45: SZITA SZABOLCS (*egyetemi tanár, a Holokauszt Emlékközpont ügyvezető igazgatója*): Adatok az utolsó magyarországi deportálásokról

17.45—18.00: *Kérdések, hozzászólások*

13-ÁN, CSÜTÖRTÖKÖN

DÉLELŐTTI SESSIO

Elnököl: Bukovics István (*egyetemi tanár, a WJLF Környezetan Szak dékánja*)

10.00—10.20: GELLÉRT JÁNOS (*újságíró; Holokauszt Emlékközpont, Kőrösmező 1941 Kutatócsoport*): A nemzetiszocialista megsemmisítő gépezet működése Kamenyec-Podolszkijban (1941. augusztus 26-28)

10.20—10.35: *Kérdések, hozzászólások*

10.35—10.55: HARSÁNYI IVÁN (*professor emeritus*): Hajsza az iratok után az első két zsidótörvény időszakában

10.55—11.10: *Kérdések, hozzászólások*

11.10—11.20: *Szünet* (A főiskolai büfé a konferencia ideje alatt szerény étkezési lehetőséget is tud biztosítani.)

11.20—12.20: Személyes emlékek a deportálásról; beszélgetés és hozzászólások (I).

(Részvételi szándékukat jelezték: Kovalcsik Géza, Schulzer András, Újhelyi Gabriella, Zobel László.) Vezetik: GÁBOR ÉVA ÉS PENZIÁS ÁGNES

12.20—12.30: *SLACHTA MARGIT EMLÉKEZETE*

12.30—13.00: A Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség Egyháza képviselőinek beszámolója az egyháznak az 1941-es deportálás emlékét ápoló jószolgálati kezdeményezéseiről:

a) IVÁNYI MIKLÓS (*lelkész*): Az 1941-es deportálás emlékjellei Ukrajnában

b) KOLÉNER ANITA (*kommunikációs asszisztens*) filmösszeállítása a 2009. és 2011. évi augusztusi zárándokútról.

c) Iklódy László (*lelkész*): Ukrajna napszemüvegen keresztül. (Szubjektív gondolatok a 2011-es zárándokútról.)

13.00—13.15: *Kérdések, hozzászólások*

13.15—13.45: **Szünet**

DÉLUTÁNI SESSIO (I.)

Elnököl: Lukács Péter (*egyetemi tanár, a WJLF Pedagógiai Szak dékánja*)

13.45—14.05: HORVÁTH RITA (*Yad Vashem Kutatóintézet*): Kamenyec-Podolszkij emlékezete az irodalomban.

14.05—14.20: *Kérdések, hozzászólások*

14.20—14.40: L. JUHÁSZ ILONA (*etnológus; a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet Etnológiai Központjának tudományos munkatársa*): A Holocaust emlékjelei Dél-Szlovákiában.

14.40—14.55: *Kérdések, hozzászólások*

14.55—15.15: MAJSAI TAMÁS (*egyetemi tanár*): Prelúdium és fuga. A Soá 1941-es magyarországi eseményének értelmezéséhez

15.15—15.30: *Kérdések, hozzászólások*

15.30—15.40: **Szünet**

DÉLUTÁNI SESSIO (II.)

Elnököl: Bánlaky Pál (*főiskolai tanár, a WJLF Szociális Munka Szak dékánja*)

15.40—16.30: Személyes emlékek a deportálásról; beszélgetés és hozzászólások (I). Vezetik: GÁBOR ÉVA ÉS PENZIÁS ÁGNES

16.30—16.40: *SZIRTES ZOLTÁN EMLÉKEZETE (Gábor Éva)*

16.40—17.30: *Könyvismertetés és kerekasztal-beszélgetés. Tárgy: A Holokausztt és a keresztény világ.* (Pécs–Budapest: Egyházforum – Balassi. 2009. Szerzők: Carol Rittner, Stephen D. Smith, Irena Steinfeldt.) Az opust bemutatja: WILDMANN JÁNOS (*az Egyházforum c. folyóirat főszerkesztője, egyetemi docens, WJLF*). A beszélgetés meghívott vendégei: KOVÁCS MÓNKA, SCHMAL ALEXANDRA, SZÉCSI JÓZSEF (*vallásfilozófus, c. docens*); vezeti: VÁRI GYÖRGY (*Magyar Narancs*).

17.30—17.35: **ZÁRSZÓ** (összegzés, perspektívák...) (*Majsai Tamás, egyetemi tanár*)

FŐHAJTÁS

17.40—: Ökumenikus istentisztelet, imádság a WJLF udvarán lévő Kamenyec-Podolszkij Cserjénél. *Jeremiás Siralmaiból* KÉZDI GYÖRGY színművész olvas fel; *Jevtusenko Babij Jar* című versét előadja a fordító: ÁGAI ÁGNES.

* A konferenciáról eddig tájékoztatást nyújtó Kőrösmező – Kamenyec-Podolszkij című <http://korosmezo.atw.hu/> link alatt elérhető portálunk egy külső támadás miatt átmenetileg ezen az állomáson működik.

** Egészen az utolsó napig is szívesen fogadjuk az e célból különösen alkalmasnak ítélt, személyes vagy "objektív" emléktárgyaknak a kiállítás idejére való felajánlását.

*** Programunk azért csak tervezet, mert várunk még néhány függőben lévő személyi döntés véglegesülésére, valamint azért is, mert a legutolsó pillanatban is igyekeznénk módot adni az esetleg csak ezt követően jelentkező érdeklődők számára a konferencia menetébe való aktív bekapcsolódásra.

Ugyanitt említjük meg azt is, hogy az előadók programhelyének a kijelölésekor (a tematikus blokkokban való résztvevőktől eltekintve) a név szerinti ABC-sorrendet követjük. Eltérést ettől csak azok esetében teszünk, akiknek más irányú elfoglaltsága ezt feltétlenül indokolja.

Az eredetileg 25 perces előadói időkeretet a jelentkezők örvendetesen nagy számára tekintettel – a tolmácsolt előadásoktól eltekintve – 20 percre redukáltuk, meghagyva azonban azt a lehetőséget, hogy a sessio-elnök támogatása esetén az előadók a "kérdések és hozzászólások" terhére 5 perc ráadást vehessenek igénybe.